

عنوان مقاله:

دیدگاه ابن سینا درباره مفاهیم فلسفی؛ معقول اولی یا معقول ثانی

محل انتشار:

دوفصلنامه فلسفه، دوره 48، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سید احمد حسینی - دانشیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

مریم تبریزی - دانش آموخته کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر به ارائه تقسیم بندی جدیدی از معقولات اولی و معقولات ثانی در نظام فلسفی ابن سینا می پردازد و می کوشد بر اساس این تقسیم بندی جدید، جایگاه واقعی مفاهیم فلسفی را در نظام فلسفی ابن سینا نشان دهد. در دیدگاه رایج که به ابن سینا هم نسبت داده می شود، معقولات به دو دسته کلی معقولات اولی و معقولات ثانی تقسیم می شوند؛ که معقولات ثانی نیز خود به دو دسته معقولات ثانی منطقی و معقولات ثانی فلسفی تقسیم می شوند. در این مقاله بر اساس استدلالاتی که همگی در آثار ابن سینا ریشه دارند، نشان داده می شود که او در نظام فلسفی عقل گرایانه خود، نه تنها مفاهیم فلسفی را معقول ثانی نمی داند، بلکه اولی تر از هر مفهوم اولی می داند. ابن سینا با پذیرش درک اولیات در مرتبه عقل بالملکه، نیاز به مفاهیم پایه و اولیه، درک مفهوم وجود توسط انسان معلق و نیاز به مفهوم وجود برای درک مفاهیم، نشان می دهد که مفاهیم فلسفی را معقول اول می داند؛ بنابراین، معقولات اولی از منظر ابن سینا به دو دسته تقسیم می شود: معقولات ماهوی و معقولات فلسفی؛ اما معقولات ثانی برای ابن سینا تنها مفاهیم منطقی را شامل می شوند. صراحت و ساختار مباحث ابن سینا به گونه ای است که اشکالاتی همچون بدیهی بودن مفاهیم فلسفی و نه اولی بودن آن ها و نیز اولی دانستن مفاهیم فلسفی توسط متاخران، خوانش ارائه شده در این مقاله را تضعیف نخواهد کرد.

کلمات کلیدی:

معقولات اولی، معقولات ثانی، معقولات ثانی فلسفی، معقولات ثانی منطقی، ابن سینا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1211682>

